

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot uitvoering van maatregelen over het onderwijs uit cao XII leerplicht, cao V basiseducatie en cao VI hoger onderwijs vanaf school- of academiejaar 2021-2022
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet handelt over de uitvoering van een aantal cao-afspraken die in werking treden op 1 september 2021 en 1 januari 2022.

Basis zijn de protocollen van:

- Het protocol van de onderhandelingen van 10 september 2021 die gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale sociale programmatie voor de jaren 2021-2024 voor de sector "Onderwijs" van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering en de representatieve vakorganisaties ACOD, FCSOD (en ACV Voeding en diensten) en VSOA (cao XII);
- Het protocol van de onderhandelingen van 10 september 2021 die gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale programmatie voor de jaren 2021-2024 voor de sector "Hoger onderwijs" van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering, de representatieve vakorganisaties ACOD, FCSOD en VSOA en de besturen van het hoger onderwijs (cao VI);
- Protocol van de onderhandelingen van 10 september 2021 die gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale sociale programmatie voor de jaren 2021-2024 voor de sector "Basiseducatie" van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering, de werkgevers Ligo, Centra voor Basiseducatie vzw en de representatieve vakorganisaties ACOD, COC en VSOA (cao V);

die de Vlaamse regering goedkeurde op 10 september 2021.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: Kleuter- en leerplichtonderwijs

Hoger onderwijs

Beleidsmatige doelstelling:

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/338 van 14 september 2021.

De cao's werden op 10 september door de Vlaamse Regering ondertekend.
VR 2021 1009 MED. 0307/1 – MED.0307/2 – MED.0307/3 – MED.0307/4

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorontwerp van decreet voert een aantal maatregelen uit die ingaan vanaf het schooljaar 2021-2022 in het kader van:

- Het protocol van 10 september 2021 betreffende de onderhandelingen die gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale sociale programmatie voor de jaren 2021-2024 voor de sector "Onderwijs" van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering en de representatieve vakorganisaties ACOD, FCSOD (en ACV Voeding en diensten) en VSOA (cao XXII);
- het protocol van 10 september 2021 betreffende de onderhandelingen die gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale programmatie voor de jaren 2021-2024 voor de sector "Hoger onderwijs" van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering, de representatieve vakorganisaties ACOD, FCSOD en VSOA en de besturen van het hoger onderwijs (cao VI);
- Het protocol van 10 september 2021 betreffende de onderhandelingen die gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale sociale programmatie voor de jaren 2021-2024 voor de sector "Basiseducatie" van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering, de werkgevers Ligo, Centra voor Basiseducatie vzw en de representatieve vakorganisaties ACOD, COC en VSOA (cao V).

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Een collectieve arbeidsovereenkomst heeft tot doel de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden van de betrokken personeelsleden te ondersteunen en te verbeteren. Dit kan zowel via kwalitatieve maatregelen als via loonmaatregelen

Een rode draad doorheen de drie cao's is de kwaliteit van ons onderwijs verstevigen via kwaliteitsvol werken.

In cao XII ligt de focus verder op:

- een versterking van de onderwijskwaliteit;
- inspelen op specifieke noden van het onderwijspersoneel met het oog op kwaliteitsvol werken in onderwijs ;
- het aantrekkelijker maken van het lerarenberoep.

Ook in cao V BE ligt de focus op het versterken van de onderwijskwaliteit via het verhogen van middelen voor sommige taken, op het kwaliteitsvol werken en op het zich gewaardeerd voelen bij het werken in digitale tijden.

In cao VI HO ligt de nadruk vooral op het versterken van het beleid met betrekking tot mobiliteit, digitalisering, ziekte en re-integratie, in- en doorstroom binnen de hogescholen en het ZAP-statuuut en professionalisering

Impactanalyse

De drie cao's bevatten zowel kwalitatieve maatregelen als financiële maatregelen.

In dit decreet is een deel van de maatregelen vertaald in volgende beleidsmaatregelen.

Cao XII

We willen leraren meer tijd en ruimte geven voor hun absolute kerntaak: lesgeven. Ook directeurs moeten zich kunnen toeleggen op hun essentiële taken.

Vanaf 1 september 2021 zullen onderwijsinstellingen bijkomende middelen krijgen:

- ter ondersteuning van de kerntaak van de leraar;
- voor de versterking van de aanvangsbegeleiding;
- voor beleidsondersteuning in het basisonderwijs.

Om leraren toe te laten meer te focussen op hun kerntaken voorzien we in deze cao middelen om hun niet-essentiële werkdruk te verminderen met positief effect op de (essentiële) lesopdracht. Dit moet er voor zorgen dat de veerkracht van de leraar versterkt wordt en aldus het ziekteverzuim omwille van psychosociale redenen en de uitstroom uit het onderwijs ingeperkt wordt. Elke onderwijsinstelling met onderwijzend personeel zal hiervoor een korf aan extra omkaderingsmiddelen krijgen om in te zetten ter ondersteuning van de kerntaken van de leraar.

Een CLB krijgt eveneens middelen ter vermindering van de werkdruk van het personeel.

Onderwijsinstellingen krijgen daarnaast bijkomende middelen voor een versterking van de aanvangsbegeleiding van startende personeelsleden. Deze middelen worden toegevoegd aan de al bestaande middelen voor aanvangsbegeleiding voor de vormgeving en ondersteuning van hun aanvangsbegeleiding. Met deze maatregel willen we de instroom in ons onderwijs versterken en beginnende leraren behouden. Starters krijgen hierdoor meer en betere begeleiding, omdat ervaren leerkrachten meer ruimte krijgen om deze begeleiding aan te bieden.

Als een onderwijsinstelling dit extra budget voor aanvangsbegeleiding niet kan benutten - omdat ze dat schooljaar bv. geen startende personeelsleden heeft, kan ze op schooljaarbasis deze middelen aanvangsbegeleiding inzetten voor ondersteuning van de kerntaak van de leraar.

Specifiek voor het basisonderwijs zorgen we voor ondersteuning van de school en schoolleider door vanaf 1 september 2021 aan de basisscholen middelen toe te kennen voor beleidsondersteuning.

Via een andere maatregel uit cao XII willen we een goede inspraakcultuur in elke onderwijsinstelling waarborgen. Een goed uitgebouwde inspraakcultuur versterkt immers het beleidsvoerend vermogen van de instelling, zorgt voor een krachtige en kwaliteitsvolle onderwijsorganisatie en waarborgt goede werkomstandigheden voor het onderwijspersoneel.

Hiertoe krijgt onderwijsinstellingen vanaf 1 september 2021 bijkomende gekleurde middelen om samen school te maken. Deze middelen moeten zorgen voor de versterking van het sociaal overleg en onderhandeling op het lokale niveau. De sociale partners stelden reeds een afsprakenkader op over hoe deze middelen aangewend moeten worden. Op basis van dit afsprakenkader gaan onderwijsinstellingen dan lokaal met deze middelen aan de slag.

Met de onderwijsinspectie worden afspraken gemaakt voor het opnemen in de verslaggeving van de vaststellingen die zij doet over het ter beschikking stellen van voldoende arbeidsmiddelen voor de personeelsleden die een directe link hebben met de eindtermen of ontwikkelingsdoelen/leerplannen. De onderwijsinspectie zal een analyse maken van de verzamelde data via haar instrumenten planlastvermindering en deze voorleggen aan de minister zoals opgenomen in het Regeerakkoord.

Cao V BE

In cao V zijn de klemtonen dezelfde als in cao XII: de onderwijskwaliteit versterken en het lerarenberoep aantrekkelijker maken. De focus ligt enerzijds op de onderwijskwaliteit door het verhogen van middelen die bedoeld zijn om een aantal specifieke taken op te nemen, zoals aanvangsbegeleiding of professionalisering van de leraren.

Via dit decreet zal een centrum voor basiseducatie vanaf 1 september 2021 voor het eerst jaarlijks specifieke middelen krijgen voor aanvangsbegeleiding voor startende personeelsleden. Met deze maatregel willen we de instroom in de CBE versterken en beginnende leraren behouden. Starters krijgen hierdoor meer en betere begeleiding, omdat ervaren leerkrachten meer ruimte krijgen om deze begeleiding aan te bieden.

De verhoging van de middelen voor professionalisering worden op hetzelfde niveau gebracht als deze van de centra voor volwassenonderwijs. Dit moet er voor zorgen dat meer leraren specifieke bijscholingen gaan volgen die effectief gericht zijn op de speciale doelgroep volwassenen waarmee in de centra voor basiseducatie gewerkt wordt.

Een andere maatregel in dit decreet vormt de eenmalige extra benoeming van een beperkt aantal personeelsleden die de leeftijd van zestig jaar hebben bereikt en minimaal 20 jaar dienstanciënniteit hebben verworven in de basiseducatie.

Cao VI HO

De cao hoger onderwijs betreft, bevat vooral financiële bepalingen. De middelen die in de cao voorzien zijn bij de afspraken worden met dit decreet opgenomen in de financiering van de universiteiten en de hogescholen zodat deze afspraken ook effectief kunnen uitgevoerd worden. Dit gebeurt enerzijds via een verhoging van de totale werkingsmiddelen voor de financiering van de meerkost als gevolg van het optrekken van de laagste salarisschalen van het administratief en technisch personeel van de universiteiten en hogescholen en het opheffen van de baremieke leeftijd voor het personeel van de hogescholen.

Anderzijds worden er aan de financiering ook aanvullende middelen toegevoegd die voor specifieke maatregelen moeten gebruikt worden zoals de verhoging van de fietsvergoeding, de toekenning van een internetvergoeding. De bedoeling van deze middelen, die niet altijd de hele kostprijs van een maatregel dekken maar soms ook een ondersteuning zijn, is vooral om de hoger onderwijsinstellingen te stimuleren om een bepaald beleid te voeren.

De betrokkenheid van vakbondsafgevaardigden bij het uitwerken van of wijzigingen aan het arbeidsreglement in instellingen die geen ondernemingsraad hebben wordt versterkt.

Een deel van de maatregelen in uitvoering van cao XII kan een onrechtstreekse impact hebben op kinderen en jongeren van minder dan 25 jaar.

Deze cao's passen binnen volgend budgettaire kader (cijfers in keuro)

	2021	2022	2023	2024
maatregelen 2020-2021	75.000	75.000	75.000	75.000
opstap 2022-2024	0	100.000	100.000	100.000
Totaal	75.000	175.000	175.000	175.000

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 10 september 2021.
Het voorontwerp van decreet is aangepast aan de juridisch-technische opmerking van de Inspectie van Financiën.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 28 september 2021.

A. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van decreet, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van decreet zal, na principiële goedkeuring door de regering, met de sociale partners onderhandeld worden in:

- een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs;
- een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent;
- het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het voorontwerp van decreet tot uitvoering van maatregelen over het onderwijs uit cao XII leerplicht, cao V basiseducatie en cao VI hoger onderwijs vanaf school- of academiejaar 2021-2022 en de bijhorende memorie van toelichting;;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand:

- 2.1. te gelasten over dit voorontwerp van decreet een advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- 2.2. te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsonderwijsdiensten;
- 2.3. te gelasten voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs;
- 2.4. te gelasten voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie, bedoeld in het decreet van 23 januari 2009 houdende oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie en voor het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs;
- 2.5. te gelasten voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, Deel 5 Rechtspositieregeling van het personeel, Titel 4 Medezeggenschap;
- 2.56 te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst;
- 2.7. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
- 2.8. haar toestemming te verlenen om de inhoud van de maatregelen vervat in het voorontwerp van decreet na voormelde onderhandelingen al mee te delen aan de betrokken instellingen, personeelsleden en inrichtende machten onder voorbehoud van goedkeuring van het voorontwerp van decreet door het Vlaamse Parlement.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS